

HE 220/2022 vp
16.11.2022

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Rikosuhripäivystyksen lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Rikosuhripäivystys (RIKU) kiittää pyynnöstä lausua ihmiskaupan uhrin tunnistamista ja auttamista koskevasta lakimuutoskokonaisuudesta.

Rikosuhripäivystys on valtakunnallinen järjestötoimija, jonka perustehtävänä on parantaa rikoksen uhrin, hänen läheisensä ja rikosasian todistajan asemaa vaikuttamalla ja tuottamalla tukipalveluita. RIKUssa on vuodesta 2015 lähtien toiminut ihmiskaupan ja sen lähirikosten uhreille suunnattu erityistukipalvelu, jonka asiakkaana on tällä hetkellä yli 920 ulkomaan tai Suomen kansalaista, jotka ovat joutuneet eriasteisen hyväksikäytön uhriksi Suomessa. Yleisin tapa hakeutua RIKUn erityistukipalvelun asiakkaaksi on se, että uhri on itse yhteydessä RIKUun etsien luottamuksellista matalan kynnyksen neuvontaa ja apua tilanteeseensa, minkä vuoksi RIKUlle on muodostunut vahva käsitys esimerkiksi niistä seikoista, jotka saattavat estää ihmiskaupan uhria hakeutumasta viranomaispalveluiden piiriin. Lausunnossa esiin tuomamme huomiot perustuvat asiakastyössä tekemiimme havaintoihin sekä asiakkaittemme esiin tuomiin kokemuksiin ihmiskaupan uhrien auttamiskokonaisuudesta.

Lain tavoitteista

Rikosuhripäivystys pitää lain tavoitteita esimerkiksi auttamistoimien rikosprosessisidonnaisuuden katkaisemisesta ja auttamisen ennakoitavuuden parantamisesta erittäin kannatettavina.

Lainvalmistelutyön aikana etenkin sosiaalitoimea edustavat tahot ovat useasti tuoneet esille, että sosiaali- ja terveystoimessa palvelutarvetta arvioidaan puhtaasti asiakkaan senhetkisen sosiaali- ja terveyspalveluiden tarpeen näkökulmasta, minkä vuoksi ihmiskaupan uhriksi joutumisella ei ole nähty olevan erityistä vaikutusta kunnan (tulevaisuudessa hyvinvointialueiden) sosiaali- ja terveystoimen palveluihin.

Hallituksen esityksestä käy epäsuorasti ilmi, että lakiesityksen tavoitteena on uhrin välittömään palvelutarpeeseen vastaamisen lisäksi esimerkiksi ihmiskaupan ilmitulon ja rikosvastuun toteutumisen edistäminen sekä yksittäisen uhrin osalta uudelleen uhriksi joutumisen estäminen ja uhrin oikeusturvan toteutuminen myös rikosoikeudellisessa mielessä. Asiaa sivutaan esimerkiksi nykytilan arviointia koskevassa osiossa (s. 18, s. 19 ja s. 20), taloudellisia vaikutuksia koskevassa osiossa (s. 35) sekä suhdetta perustuslakiin koskevassa osiossa (s. 54), mutta lain tavoitteita käsittelevässä osiossa tätä ei ilmaista omana tavoitteenaan, vaan ainoastaan päätavoitteiden seurauksena.

On ilmiselvää, että ilmiö on todellisuudessa laajempi kuin mitä tilastojen perusteella voi päätellä: RIKUn erityistukipalvelun asiakasmäärä on palvelun tunnettuuden lisääntyttyä lähes nelinkertaistunut vain viimeisen kolmen vuoden aikana (syksy 2019: 260 asiakasta, syksy 2022: 925 asiakasta). Kaikki RIKUn erityistukipalvelun asiakkaat ovat joutuneet hyväksikäytön uhriksi Suomessa. Erityiset toimet ovat tarpeen, jotta Suomessa voitaisiin tehokkaasti torjua ihmiskauppaa.

Rikosuhripäivystys esittää, että hallituksen esitykseen lisättäisiin yhdeksi lain päätavoitteeksi, että lain tarkoituksena on myös ihmiskaupan ilmitulon, rikosvastuun toteutumisen ja uhrin rikosoikeudellisen oikeusturvan edistäminen ja että ihmiskaupan uhrille voidaan tavallisten sosiaali- ja terveyspalveluiden lisäksi järjestää myös sellaisia auttamistoimia, joiden tavoitteena on uhrin oikeusturvan toteutumisen tukeminen ja uudelleenuhriutumisen ehkäiseminen, sekä että näidenkin palveluiden järjestäminen korvataan järjestäjätaholle kotoutumislain perusteella.

Rikosuhripäivystyksen asiakkaiden näkökulmasta sote-palveluiden tarve sekä oikeuden saaminen esimerkiksi rikosprosessin kautta ja siihen liittyvä erityisesti neuvonnan ja ohjauksen tarve voivat esiintyä erikseen, eikä samalla asiakkaalla ole aina tarvetta molemmille. Usein nämä ovat kuitenkin sidoksissa toisiinsa monella eri tavalla.

Ihmiskaupan uhri voi esimerkiksi tarvita mielenterveys- tai kriisipalveluita, turvallista majoitusta tai muita turvallisuudentunnetta lisääviä palveluita taikka itsenäistä toimimista tukevia palveluita uskaltaakseen irtaantua hyväksikäyttötilanteesta ja/tai hakeakseen oikeutta rikosprosessin kautta, mihin voi liittyä uhrin omaan tai hänen perheensä turvallisuuteen vaikuttavia riskejä. Uhri tarvitsee usein tukea ja neuvontaa myös voidakseen luottaa siihen, että hän saa tarvitsemansa avun ja tuen irtaantuessaan hänen puolestaan asiat järjestäneestä hyväksikäyttäjästä tai lähtiessään kuormittaviin ja pitkiin rikosprosesseihin, joihin voi liittyä traumaattisten tapahtumien käsittelyä tai ulkomaalaisen asiakkaan kohdalla esimerkiksi vaikutuksia hänen ja hänen perheensä oikeuteen oleskella maassa. Toisaalta taas, kuten hallituksen esityksessäkin todetaan, saattaa sellainen ihmiskaupan uhri, joka alun perin tarvitsee pelkästään sote-palveluita eikä halua esimerkiksi aloittaa rikosprosessia asiassaan, tulla toisiin ajatuksiin, kun hän on saanut riittävästi toipumista ja itsenäistä toimimista tukevia sosiaali- ja terveyspalveluita.

Ihmiskauppa on piilorikollisuutta, jonka paljastaminen on haastavaa ja kuten poliisikin on usein tuonut esille, useimmiten mahdotonta, mikäli uhri ei halua tai kykene tehdä yhteistyötä esitutkintaviranomaisen kanssa. Valtaosa niistä Rikosuhripäivystyksen erityistukipalvelun asiakkaista, jotka eivät aluksi ole halunneet tehdä rikosilmoitusta tai esimerkiksi vaatia korvauksia tai saattaa tekijää vastuuseen hyväksikäytöstä, ovat muuttaneet myöhemmin mieltänsä. Mikäli tämä on tapahtunut pitkän ajan kuluttua hyväksikäytön loputtua, voi oikeutta kuitenkin olla vaikea saada esimerkiksi näytön saamiseen liittyvien vaikeuksien vuoksi. Poliisi onkin usein korostanut oikea-aikaisuuden merkitystä rikostutkinnan onnistumisen kannalta.

Tilanne, jossa uhri ei tunne saaneensa oikeutta, voi johtaa vakaviinkin mielenterveysongelmiin, joihin liittyy esimerkiksi työkyvyttömyyttä ja täten suuri sekä sosiaali- että terveyspalveluiden tarve. Toisaalta tunnetta siitä, ettei ole saanut oikeutta, on hyvin vaikea paikata vahvoillakaan sote-palveluilla, minkä vuoksi voidaan todeta, että oikea-aikaisesti tarjotuilla kohdennetuilla auttamistoimilla voi olla merkittävä yhteys ihmiskaupan ilmituloon ja uhrin rikosoikeudelliseen oikeusturvaan, jotka taas puolestaan voivat ennaltaehkäistä myöhempiä entistä vakavampia sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia ja niihin liittyvää palveluntarvetta sekä myös uudelleenuhriutumista.

Ihmiskaupan ilmitulon kannalta on tärkeää, että palveluiden saaminen on ainakin jossain määrin ennakoitavaa ja että ne jossain määrin perustuvat uhrin omalle kokemukselle niiden tarpeesta. Mikäli uhrille ei voi antaa minkäänlaista tietoa esimerkiksi hänen mahdollisuuksistaan saada sellaisia palveluita, joi-

den hän kokee suojaavan häntä itseään ja hänen läheisiään mahdollisilta turvauhilta, voi hän niiltä välttyäkseen päättää jäädä hyväksikäyttötilanteeseen tai jättää kertomatta tekijän rikollisesta toiminnasta viranomaisille. Ihmiskaupan ilmitulo ja tekijöiden saattaminen rikosoikeudelliseen vastuuseen on toisaalta myös tehokkain keino ennaltaehkäistä Suomessa tapahtuvaa ihmiskauppaa ja vähentää uhrien määrää tulevaisuudessa.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän tehtävät ja palveluiden järjestämisvastuu

Rikosuhripäivystys pitää tärkeänä sitä, että ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä kansallisena asiantuntijaviranomaisena voi tarjota uhrin kanssa työskentelevälle hyvinvointialueen tai muun tahon työntekijälle konsultaatioapua liittyen esimerkiksi edellä mainittuihin tilanteisiin, jolloin palveluita suunniteltaessa ja järjestettäessä voi olla syytä huomioida esimerkiksi hänen oikeusturvansa toteutumiseen sekä uudelleenuhritumisen riskiin liittyviä seikkoja.

Erityisen tärkeänä Rikosuhripäivystys pitää muutosta, jonka mukaan auttamisjärjestelmän tehtäviin lisättäisiin neuvonnan ja ohjauksen tarjoaminen myös sellaisille ihmiskaupan uhreille, joilla on kotikunta. Ihmiskauppaan liittyvään rikosprosessiin ja ulkomaalaisten uhrien kohdalla lisäksi oleskeluoikeutta koskevaan neuvontaan liittyy vaikeasti hahmotettavaa lainsäädäntöä, jonka hallitsemista on kohtuutonta odottaa esimerkiksi jokaiselta hyvinvointialueen sosiaalityöntekijältä.

Pidämme hyvänä myös sitä, että hallituksen esityksessä selkeästi ilmaistaan (s. 49), että auttamisjärjestelmän asiakkuuden edellytyksenä oleva avuntarve voi muodostua pelkästään tällaisesta ohjauksesta ja neuvonnasta, eikä asiakkuus edellytä sote-palveluiden tarvetta. Pidämme kuitenkin ongelmallisena, että esityksen mukaan myös tällaisessa tilanteessa palveluiden järjestämisestä vastaisi lakiesityksen mukaan yksin hyvinvointialue. **Pyydämme lainsäätäjää pohtimaan, pitäisikö auttamisjärjestelmä mainita laissa toissijaisena palvelujen järjestäjänä kotikunnan omaavien ihmiskaupan uhrien osalta.** Näin vältettäisiin turhia ohjauksia hyvinvointialueen palvelutarpeen arviointiin sellaisissa tapauksissa, joissa uhrin avuntarve koostuu vain auttamisjärjestelmän tarjoamasta ohjauksesta ja neuvonnasta.

Se, ettei auttamisjärjestelmän asiakkuus ole sidottu arvioituun sote-palveluiden tarpeeseen, voi myös tuoda jatkuvuutta ihmiskaupan uhrin auttamisprosesseihin ja helpottaa uhrin avunsaantia ihmiskaupalle tyypillisissä tilanteissa, joissa uhrin avuntarve vaihtelee suuresti eri prosessien aikana. Esimerkiksi rikos- ja oleskelulupaprosesseihin liittyvät seikat ovat vahvassa yhteydessä uhrin vointiin ja avuntarpeeseen ja tämä voi vaihdella paljon paitsi lyhyissä sykleissä myös niin, että vahva avuntarve syntyy yhtäkkiä hyvinkin pitkän sellaisen jakson jälkeen, jolloin uhrin ei ole arvioitu olevan palveluiden tarpeessa eikä hän ole itsekään kokenut tarvinneensa auttamistoimia.

Rikosuhripäivystyksellä on ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakkaaksi otettuja asiakkaita, jotka on auttamisjärjestelmän toimesta ohjattu nykyisen lainsäädännön mukaisen palveluiden järjestämisvastuun mukaisesti kotikunnan sosiaalitoimeen palvelutarpeen arvioon, missä asiakkaalle ei kuitenkaan ole identifioitu sosiaalipalveluiden tarvetta ja asiakkuus kunnan sosiaalitoimessa on päätetty. Tällaisessa tilanteessa on hyvin haastavaa, jos asiakkaalle kuitenkin ilmenee yhtäkkinen tarve neuvonnalle ja ohjaukselle, mutta hänellä ei ole palveluiden järjestämisvastuussa olevan tahon puolelta ketään sellaista työntekijää, joka tuntisi hänen tilanteensa ja voisi auttaa häntä esimerkiksi aikarajallisten hakemusten tai lisäselvityspyyntöjen laadinnassa, eikä hän ylipäänsäkään ehdi määräjajan puitteissa saada sosiaalitoimesta tapaamisaikaa. Lakimuutoksen myötä hän voisi virallisestikin saada tällaisessa tilanteessa apua auttamisjärjestelmästä, jossa on sekä hänen tilanteensa taustatiedot että tarvittavaa asiantuntemusta tarjota hänelle hänen tarvitsemaansa ohjausta ja neuvontaa.

Auttamisjärjestelmän asiakkuuden vaikutus palvelunsaannin yhdenmukaisuuteen

Vaikutuksia yksilön asemaa koskevassa HE:n osiossa (s. 30) todetaan, että lakimuutoksella edistettäisiin uhrien yhdenvertaista kohtelua siitä riippumatta, onko heillä kotikuntaa Suomessa.

Rikosuhripäivystyksen asiakkaiden kokemukset tukevat hallituksen esityksessä ilmaistua havaintoa siitä, että ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakkuus on käytännössä usein vaikuttanut niin, että myös kotikuntalainen ihmiskaupan uhri on saanut kotikunnastaan sellaisia palveluita, joita hänelle ei olisi ilman auttamisjärjestelmän asiakkuutta järjestetty, vaikka hänellä olisi arvioitu olevan niille tarve. Tätä on perusteltu sekä sosiaali- että terveystoimesta sillä, että tavallisesti käytössä on vain ”peruspaletti” palveluita ja mahdollisuus saada kotouttamislain mukaisia korvauksia palveluiden järjestämisestä on mahdollistanut tämän palvelupaletin laajentamisen vastaamaan asiakkaan todellista tarvetta.

Tämän vuoksi asiakkaat ovat voineet saada sosiaalipalveluista esimerkiksi intensiivistä, jalkautuvaa ohjausta, tuettua majoitusta tai turvallista majoitusta tilanteessa, jossa hyväksikäyttäjä ei ole asiakkaaseen lähisuhteessa, minkä vuoksi asiakas ei ole oikeutettu käyttämään esimerkiksi turvakotipalveluita. Terveyspalveluista asiakkaille on voitu myöntää maksusitoumuksia erilaisiin terapiamuotoihin, joiden on arvioitu parantavan tai ylläpitävän asiakkaan toimintakykyä. Nämä käytännöt ovat kuitenkin vaihdelleet suuresti kuntien välillä. Kotikuntalaisten ihmiskaupan uhrien sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät sote-uudistuksen myötä kunnista hyvinvointialueiden järjestämäksi, mikä voi itsessään yhdenmukaistaa palvelunsaantia palveluiden järjestäjien määrän vähentyessä. **Valtakunnallisen ohjeistuksen rooli korostuu yhdenvertaisen palvelunsaannin takaamiseksi eri hyvinvointialueilla.**

Auttamisjärjestelmän asiakkuuden vaikutus avunsaantiin korostuu silloin, kun uhrilla ei ole kotikuntaa Suomessa. Kun uhri on mahdollinen ihmiskaupan uhri ja auttamisjärjestelmän asiakas, järjestää auttamisjärjestelmä asiakkaalle esimerkiksi turvallisen majoituksen, perustoimeentulon ja terveyspalvelut nopeasti huomioiden mahdolliset turvallisuusseikat sekä rikosprosessi. Asiakkaittemme kokemuksista ilmenee selvästi, että auttamisjärjestelmä pystyy tarjoamaan ihmiskaupan uhrille tämän tarvitsemat ja tilanteeseen sopivat palvelut tavalla, johon peruspalvelujärjestelmä ei pysty. Auttamisjärjestelmän rooli korostuu erityisesti suurissa, yllättäen paljastuvissa rikosvyyhdeissä, joissa uhrin saattavat olla kella eri puolilla Suomea.

Lakiesityksen vaikutus ihmiskaupan kaltaisen hyväksikäytön uhrien kannalta

Sellaisilla rikoksen uhreilla, jotka ovat mahdollisesti joutuneet ihmiskauppaa lievemmän hyväksikäytön (ns. ihmiskaupan lähirikoksen) uhriksi, palvelut järjestetään peruspalvelujärjestelmän kautta, jolloin Rikosuhripäivystyksen asiakkailta on ollut suuria vaikeuksia saada edes peruspalveluita. Tällaiset tilanteet ovat voineet koskea esimerkiksi tilapäisesti Suomessa kausityöntekijänä oleskelevia ulkomaalaisia, jotka ovat joutuneet ongelmiin työnantajansa kanssa esimerkiksi vaadittuaan maksamattomia palkkojaan. Näissä tilanteissa Rikosuhripäivystys on muun muassa joutunut järjestämään työntekijöille kyytejä pois kaukana asumiskeskuksista sijaitsevilta työpaikoilta ja soittamaan kymmeniä puheluita sosiaali- ja kriisipäivystykseen, jotta asiakkaat saisivat hätämajoituksen ainakin yön ajaksi (eikä tällaista yömajamajoitustakaan ole aina suostuttu järjestämään). Pahimmassa tapauksessa sosiaaliviranomainen on ilman asiakkaan lupaa ollut yhteydessä asiakkaan työnantajaan tuoden esille yhteydenoton sosiaalitoimeen, vaikka tälle on tuotu esille, että työnantaja on mahdollisesti syyllistynyt rikokseen asiakasta kohtaan.

Osaksi kyse on palvelujärjestelmää yleisemmin koskevista haasteista, mutta on huomioitava, että palvelujärjestelmän toimimattomuus esimerkiksi edellä mainitun kaltaisen työperäisen hyväksikäyttöringkoksen uhrin kohdalla voi johtaa muiden välittömien seurauksien lisäksi myös turvallisuushaaraan, estää uhrin oikeusturvan toteutumisen sekä mahdollistaa hyväksikäyttötoiminnan jatkumisen. Tilanteet ovat akuutteja eikä välittömään avuntarpeeseen ole mahdollisuutta vastata esimerkiksi kantelemalla valvovalle viranomaiselle tai ylimmälle laillisuusvalvojalle kanteluiden käsittelyprosessien ollessa aikaa vieviä.

Vaikka tämä lakiesitys ei varsinaisesti koske ihmiskaupan lähirikosten uhreja, voi heidän tilannettaan mahdollisesti parantaa esitetty sosiaalihuoltolakiin lisättävä maininta hyväksikäytöstä perusteena palvelujen järjestämiselle, mikäli tieto velvollisuudesta järjestää palveluita kulkeutuu hyvinvointialueille ja asiasta annetaan hyvinvointialueille tarvittava valtakunnallinen ohjeistus.

Uhrin virallinen tunnistaminen

Sote-palveluiden järjestämisen lisäksi auttamisjärjestelmän asiakkuus on käytännössä voinut vaikuttaa myös siihen, miten muut viranomaiset ovat käsitelleet asiakkaan asiaa. Jo nykytilanteessa auttamisjärjestelmän asiakkaat, joiden osalta rikosta tutkitaan esitutkintaviranomaisen toimesta muuna kuin seksuaali-, väkivalta- tai ihmiskaupparikoksena, ovat useimmiten saaneet lain oikeudenkäynnistä rikosasioissa perusteella avustajamääräyksen. Uhri on näin ollen saanut valtion varoista palkkionsa saavan oikeudenkäyntiavustajan jo esitutkintavaiheessa silloin, kun uhrin avustaja on osannut perustella käräjäoikeudelle avustajamääräyksen tarvetta sillä, että ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä on tunnistanut tapauksessa ihmiskauppaviitteitä.

Auttamisjärjestelmän asiakkuuden rikosprosessisidonnaisuus on kuitenkin voinut aiheuttaa uhrin rikosprosessiasemaa heikentäviä kehäpäätelmiä. Uhrin auttamisjärjestelmän asiakkuus on voitu päättää siitä syystä, että rikosprosessitoimija ei ole tunnistanut tapausta ihmiskaupaksi, minkä jälkeen toinen rikosprosessitoimija on perustellut päätöstä olla ottamatta asiaa käsittelyyn sillä, että hänet on poistettu ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakkuudesta. Rikosprosessissa tehtyjen päätösten vaikutus ei siis ole ollut selvä myöskään useille rikosprosessin toimijoille. Auttamisjärjestelmän asiakkuutta on voitu pitää vahvistuksena siitä, että henkilö on tunnistettu ihmiskaupan uhriksi auttamisjärjestelmän toimesta, ja toisaalta asiakkuuden päättämistä osoituksena siitä, että auttamisjärjestelmä ei pidä henkilöä ihmiskaupan uhrina. Esitetty lakimuutos voisi estää vastaavien tilanteiden syntymisen tulevaisuudessa.

Kannatamme erillisestä ihmiskaupan uhrin tunnistamisen menettelystä luopumista ja sitä, että auttamisjärjestelmään ottamispäätös toimisi tulevaisuudessa myös uhrin virallisena tunnistamisena ihmiskaupan uhriksi.

On myös huomioitava, että rikosprosessin ulkopuolella tapahtuva tunnistaminen ihmiskaupan uhriksi luo rikosprosessin toimijoille velvollisuuden ottaa huomioon ns. rankaisemattomuusperiaate, jonka mukaan ihmiskaupan uhria ei voi rangaista rikoksista, joihin hänet on pakotettu osana ihmiskauppaa. Täten esimerkiksi rikollisessa toiminnassa hyväksikäytetyllä ihmiskaupan uhrilla tulee olla mahdollisuus tulla rikosprosessin ulkopuolisessa menettelyssä tunnistetuksi ihmiskaupan uhriksi, eli esityksen mukaisesti otetuksi ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakkaaksi, ilman ohjautumista sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakkaaksi.

Muita huomioita

Rikosuhripäivystyksen näkemyksen mukaan lainsäädäntöä tulisi jatkossa kehittää niin, että kaikille ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakkaille taattaisiin oikeusavustaja valtion varoista uhrin tuloista ja varallisuudesta riippumatta sekä rikosprosessiin että muihin siihen liittyviin prosesseihin, kuten oleskelulupa- tai huoltajuusasioihin liittyen. Nykytilanteessa ongelma on se, että ihmiskaupan uhrin, joka on usein kriisitilanteessa ja jonka toimintakyky on rajallinen, täytyy mahdollisesti hankkia eri tahojen kautta eri avustajat hoitamaan tilanteensa eri osa-alueita ja mahdollisesti maksaa avustajan palkkiot itse. Uhrilähtöisyyden ja asiakkaan oikeusturvan takaamiseksi uhrin tulisi voida käyttää samaa avustajaa kaikissa prosesseissa. Tämä olisi myös resurssitehokkuuden kannalta perusteltua. Mahdollisuus käyttää avustajaa esitutkinnassa ja muissa asiaan liittyvissä prosesseissa on ensisijaisen tärkeää uhrin oikeusturvan toteutumisen kannalta.

Tulevaisuudessa lain soveltamisalaa tulisi myös laajentaa asiakkaiden puolisoihin ja muihin kumppaneihin, jotka usein kokevat painostusta ja jopa uhkailua rikoksen tekijöiden toimesta ja joiden turvallisuutta uhkaamalla uhri yritetään pitää hyväksikäyttötilanteessa tai saada olemaan puhumatta viranomaisille. Uhrien puolisoiden tulisi saada mahdollisuus suojeluun samalla tavalla kuin esimerkiksi todistajan asemassa olevilla.

Yleisesti ottaen Rikosuhripäivystys kannattaa lakimuutosesityksen tavoitteita. Tavoitteidensa mukaisesti sovellettuna laki voi parantaa ihmiskaupan uhrin palvelunsaantia, laskea kynnystä palveluiden piiriin hakeutumiselle sekä lisätä ihmiskaupan ilmituloa ja tapausten ohjautumista rikostutkintaan.

Pia Marttila
Koordinoiva erityisasiantuntija
Ihmiskaupan uhrien auttamistyö
Rikosuhripäivystys